

Spis treści

Wprowadzenie	IX
Autorzy	XI
Wykaz skrótów	XIII
1. Powołanie i rejestracja organizacji pozarządowych	1
1.1. Fundacja czy stowarzyszenie	1
1.2. Zakładanie organizacji pozarządowych	3
1.3. Procedury rejestracyjne	6
1.4. Status organizacji pożytku publicznego	11
1.5. Stowarzyszenia zwykłe	17
1.6. Uzyskanie numeru REGON i NIP	19
1.7. Likwidacja organizacji pozarządowej	20
2. Działalność bieżąca	29
2.1. Organizacja biura	29
2.1.1. Lokal dla organizacji	29
2.1.2. Wyposażenie lokalu	33
2.2. Budżet organizacji pozarządowej	34
2.3. Public relations w organizacjach pozarządowych	38
2.4. Współpraca z wolontariatem	46
2.5. Strategia rozwoju organizacji pozarządowej	52
2.6. Zatrudnianie pracowników	59
2.7. Zasady sprawozdawczości	64
2.7.1. Sprawozdanie merytoryczne	64
2.7.2. Sprawozdanie finansowe	69
2.8. Kontrole w organizacjach pozarządowych	73
2.8.1. Organy kontrolne i zakres ich działań	73
2.8.2. Kontrola Państwowej Inspekcji Pracy	76
2.8.3. Kontrola podatkowa	80
2.9. Księgowość i rachunkowość w organizacjach	82
2.10. Działalność gospodarcza organizacji pozarządowych	86
3. Źródła finansowania	91
3.1. Zbiórki publiczne	91
3.2. Działalność odpłatna organizacji pożytku publicznego	95
3.3. Kampania 1%	96
3.4. Kredyty dla organizacji pozarządowych	99
3.5. Zaliczki na realizację projektu	103

3.6. Spadki i zapisy dla organizacji pozarządowych	104
3.7. Nawiązki sądowe	105
3.8. Składki członkowskie w stowarzyszeniach	106
3.9. Kapitał żelazny	109
4. Konkursy dotacyjne	111
4.1. Przystąpienie do konkursu	111
4.2. Konstrukcja projektu	124
4.2.1. Przygotowanie do planowania projektu	124
4.2.2. Problem, który projekt zamierza rozwiązać	127
4.2.3. Cele projektu	129
4.2.4. Rezultaty projektu	131
4.2.5. Grupa odbiorców (beneficjentów projektu)	133
4.2.6. Harmonogram realizacji projektu	134
4.2.7. Budżet projektu	135
4.3. Zobowiązania wynikające z realizacji projektu	146
4.4. Studium wykonalności projektu	150
4.4.1. Budowa studium wykonalności projektu	150
4.4.2. Analiza otoczenia społeczno-geograficznego	152
4.5. Innowacyjność projektu	153
4.6. Matryca logiczna projektu	156
4.7. Narzędzia pomocnicze w przygotowywaniu dokumentacji aplikacyjnej	158
4.7.1. Kwestionariusze projektu	158
4.7.2. Generator wniosków o dofinansowanie projektu	164
4.8. Elementy zarządzania projektem	166
4.8.1. Zakres projektu	166
4.8.2. Interesariusze projektu	167
4.8.3. Koordynacja projektu	168
4.8.4. Zarządzanie informacją w projekcie	169
4.8.5. Przekazanie płatności przez grantodawcę	170
4.8.6. Niezrealizowane działania	172
4.9. Monitoring projektu	172
4.10. Ewaluacja projektu	175
4.11. Biznesplan w konkursach dotacyjnych	177
4.12. Analiza SWOT	179
5. Współpraca z organami administracji publicznej	183
5.1. Zagadnienia ogólne	183
5.1.1. Podstawy prawne współpracy	183
5.1.2. Strony współpracy	185
5.1.3. Działalność pożytku publicznego	186
5.1.4. Przedmiot współpracy	187
5.1.5. Formy współpracy	188
5.1.6. Zakres obowiązku prowadzenia współpracy	190
5.1.7. Zasady współpracy	191
5.2. Współpraca pozafinansowa	192
5.2.1. Programy współpracy JST z organizacjami pozarządowymi	192
5.2.2. Skutki wadliwości, nieważności lub braku podjęcia programu współpracy	195
5.2.3. Konsultowanie aktów normatywnych	204

5.3. Rady działalności pożytku publicznego	207
5.3.1. Rada „krajowa”	207
5.3.2. Rady wojewódzkie, powiatowe i gminne	209
5.4. Zlecenie realizacji zadań publicznych	212
5.4.1. Zakres zadań mogących podlegać zleceniu	212
5.4.2. Tryby zlecenia realizacji zadań publicznych	213
5.4.3. Procedura otwartego konkursu ofert	218
5.4.4. Oferta	232
5.4.5. Umowa	238
5.4.6. Sprawozdanie z realizacji zadania	244
5.5. Inicjatywa lokalna	248
5.5.1. Wnioskodawcy, rola organizacji non profit w inicjatywie lokalnej	248
5.5.2. Zakres przedmiotowy inicjatywy lokalnej	249
5.5.3. Złożenie wniosku	249
5.5.4. Ocena wniosku	254
5.5.5. Umowa i realizacja zadania	256
5.5.6. Zobowiązania stron umowy i ich udział w inicjatywie lokalnej	259
5.6. Bariery współpracy	266
5.6.1. Nastawienie stron współpracy	266
5.6.2. Utożsamianie współpracy wyłącznie z jej formami finansowymi, brak kompleksowości współpracy	267
5.6.3. Nierówność partnerów współpracy i brak środków ochrony prawnej	268
5.7. Planowane zmiany w zakresie zasad współpracy organów administracji publicznej z sektorem pozarządowym	269
5.7.1. Propozycje zmian rozporządzenia w sprawie wzoru oferty, ramowego wzoru umowy i wzoru sprawozdania	269
5.7.2. Projekt nowelizacji PoŻPubLU	272
5.7.3. Projekt ustawy o wzmocnieniu udziału mieszkańców w działaniach samorządu terytorialnego, o współdziałaniu gmin, powiatów i województw oraz o zmianie niektórych ustaw	274
6. Współpraca zewnętrzna z innymi podmiotami	277
6.1. Współpraca ze sponsorami	277
6.1.1. Określenie potrzeb własnej organizacji	277
6.1.2. Plan współpracy ze sponsorami	279
6.1.3. Wybór odpowiedniej firmy sponsorującej	280
6.1.4. Zasada obopólnych korzyści	282
6.1.5. Oferta skierowana do potencjalnego sponsora	285
6.1.6. Błędy w kontaktach ze sponsorami	292
6.1.7. Umowa ze sponsorem	294
6.2. Współpraca partnerska	297
6.2.1. Planowanie projektu partnerskiego	297
6.2.2. Organizacja i realizacja projektów partnerskich	299
7. Pozyskiwanie przez NGO środków publicznych	313
7.1. Uwagi ogólne	313
7.2. Niektóre dotacje i środki publiczne z budżetów JST i budżetu państwa	316
7.2.1. Dotacje z budżetu gminy lub powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	316
7.2.2. Dotacje na przeprowadzenie prac lub robót przy zabytku	318

7.2.3. Dotacje dla klubu sportowego	324
7.2.4. Dotacje i inne środki publiczne dla ochotniczych straży pożarnych	325
7.2.5. Dotacje i inne środki publiczne dla podmiotów prowadzących działalność lecniczą	326
7.2.6. Dotacje celowe na działalność kulturalną objętą mecenatem państwa	332
7.2.7. Dotacje dla spółek wodnych, związków spółek wodnych i związków wałowych	334
7.2.8. Dotacje dla szkół i placówek oświatowych	336
7.2.9. Dotacje dla NGO prowadzących żłobki i kluby dziecięce	339
7.2.10. Dotacje na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej	340
7.2.11. Dotacje i inne środki publiczne dla prowadzących Centrum Integracji Społecznej lub Klub Integracji Społecznej	342
7.2.12. Dotacje i inne środki publiczne na realizację zadań z zakresu rynku pracy	344
7.2.13. Dotacje i środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych	346
7.3. Dofinansowanie udzielane w związku z zatrudnianiem niektórych kategorii pracowników	350
7.3.1. Dofinansowanie z Funduszu Pracy	350
7.3.2. Dofinansowanie związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych	357
7.4. Wynagrodzenia NGO jako wykonawcy, koncesjonariusza i partnera prywatnego	362
7.4.1. Wykonawca	362
7.4.2. Koncesjonariusz	363
7.4.3. Partner prywatny	364
7.5. Środki publiczne dla NGO jako pomoc publiczna	365
8. Organizacje tematyczne	367
8.1. Organizacje pozarządowe działające na polu pomocy społecznej	367
8.1.1. Ustawowy obowiązek współpracy	367
8.1.2. Realizacja zadań publicznych	367
8.1.3. Zakres pomocy udzielanej przez organizacje pozarządowe	369
8.1.4. Wybrane możliwości pozyskiwania finansowania przez organizacje pozarządowe ..	369
8.1.5. Korzyści dla jednostek pomocy społecznej wynikające ze współpracy z „trzecim sektorem”	373
8.2. Organizacje pozarządowe w oświacie	373
8.2.1. Wsparcie systemu oświaty przez trzeci sektor	373
8.2.2. Źródła finansowania	380
8.3. Organizacje pozarządowe działające na polu kultury i sztuki	388
8.4. Organizacje zajmujące się sportem i kulturą fizyczną	392
9. Odpowiedzi na pytania	395
9.1. Procedury konkursowe	395
9.1.1. Dopuszczalność dokonywania oceny formalnej ofert poza Komisją Konkursową	395
9.1.2. Dopuszczalność dokonywania oceny ofert z uwzględnieniem czasu ich złożenia w otwartym konkursie ofert	396
9.1.3. Wymóg posiadania oddziałów lub jednostek terenowych na obszarze realizacji zadania przez podmioty składające oferty w otwartym konkursie ofert	397
9.1.4. Zakaz składania w otwartym konkursie ofert zakładających finansowanie z innych źródeł publicznych	398
9.1.5. Wymóg finansowego charakteru wkładu własnego oferenta	399
9.1.6. Sposób wyceny wkładu osobowego	400
9.1.7. Brak kwalifikowalności wydatków z tytułu umów o pracę w otwartych konkursach ofert	401

9.1.8. Załączniki do oferty składanej w otwartym konkursie ofert	402
9.1.9. Unieważnienie części otwartego konkursu ofert	403
9.1.10. Możliwość wspierania lub powierzenia zadania nieujętego w programie współpracy	404
9.1.11. Konsekwencje pominięcia oferty złożonej w otwartym konkursie ofert podczas jawnego otwarcia ofert	405
9.1.12. Przedłużanie terminu realizacji zadania publicznego zleconego w trybie uproszczonym	407
9.2. Umowy dotacji	407
9.2.1. Kary umowne w powierzaniu/zlecaniu realizacji zadań publicznych	407
9.2.2. Odstąpienie od umowy w sprawie wsparcia/powierzenia realizacji zadania publicznego przez zleceniobiorcę	409
9.2.3. Uzyskanie środków finansowych z innych źródeł publicznych w niepełnej kwocie a możliwość odstąpienia od umowy	411
9.2.4. Odmowa wniesienia zabezpieczenia umowy o wsparcie lub powierzenie realizacji zadania publicznego	413
9.2.5. Udzielenie dotacji celowej na rzecz organizacji pozarządowej	413
9.2.6. Kiedy umorzenie obowiązku zwrotu dotacji stanowi pomoc publiczną dla stowarzyszenia	415
9.3. Sprawozdanie i realizacja zadań	418
9.3.1. Przesunięcia między źródłami finansowania zadania	418
9.3.2. Brak wezwania do złożenia sprawozdania częściowego przy wypłacie dotacji w transzach	420
9.3.3. Zakres dokumentów załączanych do sprawozdania, termin ich wskazania oraz konsekwencje uchybień w przedmiotowym zakresie	422
9.3.4. Konsekwencje przekroczenia terminu złożenia sprawozdania końcowego z realizacji zadania publicznego	424
9.3.5. Sprawozdanie z realizacji zadania sporządzone na zmodyfikowanym formularzu a możliwość rozwiązania umowy lub odstąpienia od niej	426
9.4. Program współpracy	428
9.4.1. Zakres przedmiotowy programu współpracy obejmujący organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 PożPublU mające siedzibę na terenie danej JST	428
9.4.2. Brak publikacji uchwały w sprawie trybu konsultacji programu współpracy	429
9.4.3. Konsekwencje nieuchwalenia przez JST programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy PożPublU	431
9.4.4. Skutki braku konsultacji programu współpracy	432
9.4.5. Dyskryminująca uchwała w sprawie sposobu konsultacji aktów prawa miejscowego z „trzecim sektorem”	434
9.4.6. Zarzut dyskryminacji części reprezentantów „trzeciego sektora” poprzez nieujęcie w programie współpracy zadań publicznych obejmujących obszar prowadzonej przez nich działalności	435
9.4.7. Konsultowanie programu współpracy z gminną radą działalności pożytku publicznego	436
9.5. Inicjatywa lokalna	437
9.5.1. Ogłaszanie konkursów na inicjatywę lokalną	437
9.5.2. Finansowe zaangażowanie JST w realizację inicjatywy lokalnej	438
9.5.3. Informowanie o uczestnikach inicjatywy lokalnej a reklama prowadzonej przez nich działalności gospodarczej	439
9.5.4. Odrzucenie wniosku w sprawie inicjatywy lokalnej ze względu na proponowany w nim udział mieszkańca prowadzącego działalność gospodarczą ...	440

9.5.5. Inicjatywa lokalna z udziałem jednego mieszkańca	442
9.5.6. Termin podjęcia decyzji w sprawie przyjęcia lub odrzucenia wniosku o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej, brak uchwalenia przez radę kryteriów oceny wniosków	443
9.5.7. Możliwość odwołania się od decyzji odrzucającej wniosek w sprawie realizacji zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej lub od braku takiej decyzji	444
9.5.8. Podjęcie decyzji w sprawie inicjatywy lokalnej, której charakter wykracza poza ramy nakreślone uchwałą organu stanowiącego	446
9.5.9. Odpowiedzialność JST za niewykonanie zobowiązań zawartych w umowie w sprawie inicjatywy lokalnej	447